

Lockout Tagout – základní informace

Každý rok jsou v Evropské unii tisíce pracovníků zraněny nebo usmrceny při provádění oprav nebo údržby průmyslového vybavení a strojů. Velké množství těchto úrazů je způsobeno nekontrolovaným přísunem energie. A to vše přesto, že v Evropě jsou opatření vyžadující vypnutí a zamknutí veškerých energetických zdrojů při provádění oprav průmyslových strojů.

Norma EU 89/655 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro používání pracovního zařízení zaměstnanci při práci mj. stanovuje: Pokud používání pracovního zařízení může představovat zvláštní riziko pro bezpečnost nebo ochranu zdraví zaměstnanců, přijme zaměstnavatel nezbytná opatření k zajištění toho, aby:

- bylo používání pracovního zařízení omezeno pouze na osoby pověřené jeho používáním,
- v případě oprav, úprav a údržby nebo obsluhy prováděli tyto práce zvlášť určení zaměstnanci.

Údržbářské práce musí být možno provádět tehdy, pokud je pracovní zařízení zastaveno. Není-li to možné, musí být možné přijmout vhodná ochranná opatření pro provádění těchto prací nebo provádět tyto práce mimo nebezpečné prostory.

Co to je?

Procedura Lockout Tagout spočívá ve dvou základních krocích:

Lockout – Uzamknout

Procedura Lockout spočívá v umístění speciálního uzávěru a visacího zámku na místo, které je kritické pro uvolnění zdroje energie a to takovým způsobem, aby jasně:

INFORMOVALO ostatní uživatele, že na zařízení probíhá oprava/odstávka a zařízení je z tohoto důvodu odpojeno/vypnuto.

ZAMEZILO nežádoucí manipulaci se zdrojem energie, která by mohla vést ke zranění, usmrcení nebo škodě na majetku.

TagOut – Označit

Nedílnou součástí procedury je označení uzávěru visáčkou. Visačka informuje ostatní uživatele, že na zařízení probíhá oprava/odstávka a zařízení je z tohoto důvodu odpojeno/vypnuto. Na visačku lze zapsat informace týkající se odpojení (Zodpovědný pracovník, datum dokončení.) Na zadní straně visačky může být umístěn text s popisem kroků, které musí obsluha provést před odpojením zařízení. Podpisem na visače je tak potvrzeno, že dané kroky byly provedeny.

Různé typy rizik

Systém Lockout Tagout pomáhá eliminovat rizika v nejrůznějších typech podniků.

Hlavní skupiny rizik, kde lze systém využít jsou:

- **Mechanické riziko**
  - Pohyb zařízení, činnost stroje např. lis, soustruh, drtička atp.
- **Chemické riziko**
  - Výskyt chemikálie/kapaliny/plynu v potrubí např. plyn, pára, kyselina
- **Elektrické riziko**
  - Riziko způsobené elektrickým proudem

Proč používat Lockout/Tagout?

- Bezpečnost práce při opravách, údržbě odstávkách nebo čištění
- Prevence před zraněním, úrazem
- Prevence před poškozením
- Pomáhá eliminovat chyby
- Procedura jasně a zřetelně poukazuje na možná rizika v pracovním prostředí

Zavedení dobrého Lockout/Tagout programu vyžaduje 3 základní kroky:

1 Vytvoření písemného plánu

Týká se identifikace a popsání procedury kontroly nebezpečných energetických zdrojů. Dále pojednává o přípravě odpojení, izolaci zařízení, aplikování Lockout/Tagout, vypnutí uložené energie a ujištění, že v žádné části zařízení není energie, která by mohla způsobit úraz.

2 Školení pracovníků

Školením kontroly energetických zdrojů musí projít, jak pracovníci, kterých se procedura bezprostředně týká, tak i jejich nadřízené. Znalosti musí být průběžně ověřovány.

3 Zavedení programu

Zajištění všech potřebných prvků systému Brady Lockout Tagout jako jsou uzávěry, zámky, visačky a další příslušenství. Specialisté společnosti Brady jsou připraveni pomoci Vám s výběrem vhodného typu uzávěru a zámku, doporučit vhodné příslušenství, případně zajistit celý plán zavedení.

7 kroků k dobrému zavedení Lockout/Tagout

Krok 1: Příprava

Příprava k uzavření energetických zdrojů. Identifikujte typ používané energie (elektrická nebo mechanická) a její potenciální nebezpečí. Umístěte izolátor a připravte se odpojit zdroj energie.

Krok 2: Upozornění

Informujte operační pracovníky a nadřízené, kterých se týká odstavení zařízení a oznamte prováděné práce.

Krok 3: Vypnutí

Vypněte zařízení nebo stroje.

Krok 4: Uzamknutí

Uzamkněte všechny energetické zdroje za použití uzávěrů Brady Lockout, které zamezí přísunu energie do zařízení nebo strojů. Uzamkněte visacím zámek uzávěr pro zamezení jakékoli manipulace. Upevněte pomocí kabelové stahovací pásky visačku Brady na uzávěr pro jasnou a kompletní informovanost všech pracovníků

Krok 5: Test

Zkontrolujte veškeré části zařízení a elektrické okruhy, ujistěte se, že všechny zdroje energie jsou izolovány.

Krok 6: Oprava nebo údržba

Vykonání údržby nebo opravy.

Krok 7: Navrácení do provozu

Po provedení prací odejměte uzávěr a visačku, ujistěte se, že veškeré další zábrany byly odstraněny. Před opětovným uvedením do provozu informujte všechny pracovníky.

